

Управління культури
Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Обласна універсальна
наукова бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

**Імідж бібліотеки
та бібліотекаря –
формула успішного розвитку
публічних бібліотек"**

(з досвіду роботи Шполянської ЦБС)

Черкаси – 2016

Імідж бібліотеки та бібліотекаря – формула успішного розвитку публічних бібліотек": досвід роботи / КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка»; уклад. І.В. Терещенко . – Черкаси, 2016. – 12с.

Підготували:	І. В. Терещенко,
Редактор:	В.К. Величко
Відповідальний за випуск:	К. С. Бугаєнко
Комп'ютерний набір:	І. В. Терещенко

Підписано до друку 28.07.2016. Тир. 35. Ксерокс ОУНБ імені Тараса Шевченка

Поняття «іміджу» сьогодні міцно увійшло у вжиток державної і громадської сфери. Сьогодні вже не стоїть питання «Чи потрібен імідж бібліотеці?». Бібліотека виробляє свій індивідуальний образ, в основі якого лежать такі цінності як інформація, культура, мистецтво, освіта, тощо. Найбільш актуальним для бібліотеки стає завдання – створити позитивний імідж та зламати стереотипи зневажливого ставлення до бібліотечної професії як рутинної та неперспективної. Сучасне становище бібліотек в інформаційному середовищі примушує активізувати свої зусилля для того, щоб довести свою значимість, необхідність, постійно підвищувати свій престиж. «Престиж та імідж бібліотеки» включає в себе два взаємопов'язані компоненти – імідж бібліотеки та самого бібліотекаря. Сформований у масовій свідомості образ бібліотеки визначається ставленням суспільства до книгозбірні, її послуг та ресурсів. Ефективність іміжевої бібліотечної політики залежить від діяльності колективу та її керівництва, рівня та комфортності бібліотечно-інформаційного обслуговування. Дуже важливо вміти показати громаді не тільки компетентність бібліотечного фахівця, а і його готовність до спілкування, бажання бути гарним порадником.

Позитивний образ бібліотекаря на селі формується завдяки його активній життєвій та громадській позиції. Багато працівників бібліотечних установ Шполянської ЦБС є депутатами сільських рад.

На сесії виконкомів сільських рад виносяться питання організації роботи бібліотек та їх потреб. Бібліотекарі традиційно щорічно звітують перед громадою про свою роботу.

Сільський бібліотекар стає затребуваний на селі, з ним рахуються і до нього дослухаються. Досягаючи цієї мети, Шполянська ЦБС постійно проводить групові та індивідуальні, навчання працівників бібліотек, виробничі наради в рамках «Бібліотечного університету». Районним методичним відділом ЦРБ розроблена Програма підтримки молодого спеціаліста. З сільськими бібліотекарями проведено тренінги: «Світ бібліотечного обслуговування», «Традиційні та інноваційні форми і методи роботи закладів ЦБС», «Діалог з читачем – мистецтво спілкування», «Поговоримо про імідж»; професійні діалоги «Сільська бібліотека: пріоритети діяльності», «Публічна бібліотека як центр сімейного читання», «Створення позитивного іміджу бібліотеки», «Комунікабельність – одна з головних рис сучасного бібліотекаря»; круглий стіл «Публічна бібліотека: складові успішної діяльності»; семінари «За ідеями – у віртуальний світ. Методичний Інтернет - огляд: сайти колег», «Реклама бібліотечних послуг. Маркетингова діяльність», «Комфортність обслуговування очима користувачів»

До Всеукраїнського дня бібліотек у 2015 році проведено районний конкурс «Я - Бібліостильна»,

який проходив у трьох номінаціях «Шполяночка-Бібліоселфі», «Прояви себе в бібліотеці» та «Бібліоприкол». Конкурс проводився з метою підвищення іміджу бібліотеки, популяризації книжкових видань, залучення нових читачів.

Кілька років поспіль рейтинги сільських бібліотек визначаються через мультимедійну презентацію «Шполянська ЦБС: підсумки року». Графіки та діаграми наочно демонструють підсумки роботи кожної бібліотеки за минулий рік, завдяки чому значно зростає активність сільських бібліотекарів.

Бібліотеки Шполянської ЦБС активно співпрацюють з органами державної влади та місцевого самоврядування, і це має свої реальні результати. Відповідно до рішення Шполянської районної ради від 21.03.2014 № 32-12/VI «Про Програму поповнення бібліотечних фондів на 2014-2016 роки» проведено ряд заходів щодо забезпечення бібліотек району періодичними виданнями. Районі бібліотеки отримали 141 назву періодичних видань, в т.ч. кожна сільська бібліотека 8-11 назв. Для кожної бібліотеки є обов'язковими газети «Нова доба», «Шполянські вісті», «Шполяночка плюс», «Черкаський край», «Журавлик», «Куля», «Порадник господаря», «Жінка», «Новачок». Придбано нові книги для читачів ЦБС за рахунок місцевого бюджету.

Підвищився рівень матеріально-технічної бази ЦБС. Спонсорами закуплено в Кавунівську

сільську бібліотеку комп'ютерну техніку та проведено Інтернет.

На сьогодні 7 сільських бібліотек-філіалів надають читачам послуги з безкоштовного використання комп'ютерної техніки та Інтернету. У центральній районній бібліотеці діє Інтернет - центр з вільним доступом до мережі Інтернету. Користувачі центру отримують основні навички роботи на комп'ютері, їм надаються додаткові платні послуги (ксерокс, сканування, набір тексту та ін.). За рахунок платних послуг здійснюється придбання нової літератури та поповнення фондів бібліотек.

Працівник Інтернет - центру спільно з методичним відділом ЦРБ створюють буктрейлери, мультимедійні презентації, відеоряди для проведення масових заходів.

Особливе місце у формуванні іміджу бібліотеки належить видавничій діяльності. Готується і випускається рекламна продукція: буклети, візитки, методичні, довідково-бібліографічні матеріали і т. ін. Центральна бібліотека проводить велику дослідницьку роботу по краєзнавству, зокрема, відкриттю нових імен видатних та талановитих людей краю.

Наприклад, працівники районної бібліотеки оформили збірки поезії Любові Грушник «Незбагнений душі дивосвіт» та Василя Марочко «Живу я музикою слів». Зібрані матеріали було представлено на розгляд комісії з присудження звання Лау-

реата районної літературної премії імені Олекси Влизька., лауреатами цієї премії стали : у 2015 році – Любов Грушник зі Шполи, у 2016 році – Василь Марочко з села Матусів (посмертно).

Для бібліотек Шполянської ЦБС придбано книги поетів-земляків: Олександра Головка «Мить історії» (35 примірників), Любові Денисенко «До любові свої повертаймо серця» (120 примірників).

Імідж бібліотек тісно пов'язаний з рекламою, за допомогою якої можна сформувати у членів громади стійкий інтерес до книгозбірні, інформувати про її діяльність, а також позитивно вплинути на існуючі в суспільстві стереотипні уявлення про бібліотечну професію.

Бібліотеки Шполянської ЦБС встановили тісні зв'язки з районними газетами «Шполянські вісті» «Шполяночка плюс» та місцевим телебаченням. Майстри пера та голубого екрана охоче приєднуються до висвітлення подій та масових заходів, які проводяться не тільки в місті, але й в сільській місцевості. Самі бібліотекарі є активними дописувачами місцевих ЗМІ.

Робота бібліотек району постійно популяризується на сайті районної державної адміністрації в розділі «Культура» <http://shpola.gov.ua/>.. Значно зросла популярність бібліотечного сайту Шполянської ЦРБ, <http://shpola-cbs.edukit.ck.ua/news/>. **В соціальних мережах**, зокрема в «Однокласниках», створено сторінку «Шполянська районна бібліотека». *Всі бібліотеки-учасниці програми Бібліо-*

міст зареєстровані у цих мережах, де на сайті в розділі «Культура» можна переглянути висвітлення тих чи інших подій, що відображають культурне життя району. Варто відмітити, що лівова частина матеріалів відображає діяльність бібліотек району. Свої власні сторінки в мережі «Ок» створили: Антонівська, Васильківська, Водянська, Веселокутська, Кримківська, Кавунівська, Лебединські №1 та №3, Матусівська, Скотарівська, Соболівська, Топильнянська сільські бібліотеки-філіали та районна бібліотека. Там працівники бібліотек обговорюють організацію та проведення того чи іншого заходу, діляться своїми думками.

Важливою складовою щодо формування іміджу бібліотек є діяльність клубів (43 клуби) за інтересами та любительські об'єднання, що сприяють розвитку творчої самореалізації особистості. Серед клубів за інтересами слід відзначити літературну студію ім.О.Влизька (ЦРБ), літературно-музичну студію «Зустріч» (ЦРБ), «Надія» Іскренська (СБФ), «Голка чарівниці з піснею іскриться» Лип'янська (СБФ), «Берегиня»(МБФ), «Господиня» Буртянська (СБФ), «Твоє здоров'я» (ЦРБ), «Вишиваночка» Лебединська№2, «Надвечір'я» Соболівська (СБФ), «Лада» (МБФ). *Краєзнавчі клуби:* «Стежками рідного краю» (ЦРБ), «Знай, люби, бережи» (СБФ), Надточаївська (СБФ), «У світі природи» Скотарівська (СБФ).

Любителів книги: «Чарівний світ» Веселокутська (СБФ), «Книжкова лікарня» (СБФ), «Книголюби»

Сердегівська (СБФ). *Любителів поезії*: «Роксолана» Мар'янівська (СБФ), «Клуб поезії» Матусівська (СБФ), «Лілея» Станіславчицька (СБФ). *Клуби за інтересами*: «Лицедії» Водянська (СБФ), «Оригамі» Кавунівська (СБФ), «Умілі ручки» Капустинська (СБФ), Сигнаївська (СБФ), «Чарівні пальчики» Соболівська (СБФ), «Зроби сам» Кримківська (СБФ), «Джерело» Нечаївська (СБФ), «Винахідник» Топильнянська (СБФ) та інші.

У 2015 році при центральній районній бібліотеці створено новий клуб під назвою «Клуб чаю», де в невимушеній обстановці збираються представники влади, місцеві органи самоврядування для обговорення та вирішення актуальних питань.

При ЦРБ діє виставкова зала «У світі прекрасного», в якій демонструють свої роботи художники, майстри декоративно - ужиткового мистецтва, проводяться зустрічі з поетами та іншими цікавими земляками. Ці заходи збирають найбільшу кількість користувачів бібліотеки, всі із задоволенням відвідують такі заходи, і є надзвичайно популярними серед відвідувачів шполянських бібліотек. Зокрема - виставка-презентація творчих робіт майстрині Галини Карпенко «Диво, створене руками». За професією вона - колишній бібліотекар, займається виготовленням декоративних прикрас для побуту. Її тендітні букети та корзинки з квітами, картини з бісеру, квілінг, витинанки та ін. сподобались всім поціновувачам прекрасного. Виставка тривала в актовій залі районної бібліотеки

майже півроку, тож з нею мали змогу ознайомитись жителі міста і всього району.

Зацікавили відвідувачів ЦРБ: творчий вечір – зустріч з поетесою Лілією Фартушною. Її патріотичні вірші добре сприймаються дітьми та дорослими. Проте цього разу її поезія звучала дитячими устами палко і з великою любов'ю до України; вечір – зустріч з художником-земляком Анатолієм Вдовицею «Художник, який живе натхненням». Користувачі на цій зустрічі мали змогу не лише поспілкуватися з художником, дізнатися багато цікавого про його творчий та життєвий шлях, а й помилуватися картинами, які він створив протягом свого життя; вечір-зустріч з Ольгою Задворською «Чарівниця декоративно-прикладного мистецтва» та інші.

Під час таких зустрічей центральна бібліотека стає центром спілкування творчих людей і збирає найбільшу кількість прихильників прекрасного. Працівники бібліотеки протягом тривалого часу проводять екскурсії, знайомлячи земляків з творчістю майстрів.

Бібліотеками Шполянської ЦБС організовано ряд заходів, спрямованих на національно-патріотичне виховання молоді – вшанування героїв АТО, зустрічі з учасниками бойових дій на Сході нашої країни. Налагоджено тісний зв'язок з волонтерами, протягом року бібліотеки зібрали та передали учасникам АТО понад 5 тис. грн.

Також у планах роботи бібліотек - продовження Всеукраїнської акції «Бібліотека українського воїна». Протягом акції зібрано та вже передано 181 книгу воїнам.

З метою розширення бібліотечного простору в умовах нових інформаційних потреб користувачів працівники Шполянської ЦБС провели ряд заходів. Зокрема з липня по вересень 2015 року проводили вуличну акцію «Від ідеї – до втілення». Під час якої працівники бібліотеки намагалися активізувати роботу з користувачами бібліотеки, спрямувати її на розвиток читання. У рамках акції було організовано велопробіг по рідному місту. На велосипедах з повними рюкзаками книг бібліотекарі мандрували містом, роздавали флаєри бібліотеки, та знайомили з переліком послуг, які надає бібліотека. Не залишив байдужими перехожих вдало змайстрований, символічний «читаючий користувач», прикріплений до багажника велосипедів бібліотекарів. Після проведення цієї акції декілька десятків нових читачів завітали до районної бібліотеки. У рамках проведення акції було організовано флешмоб «Завітай у бібліотеку, що від тебе недалеко» на центральній площі міста. Акція «Від ідеї – до втілення» привернула увагу жителів міста, громадські та владні структури до проблем бібліотек.

До Всеукраїнського Дня бібліотек було впроваджено проект «Шполянка-Бібліоселфі», в якому розмістили світлини кожної бібліотеки з го-

ловним персонажем – бібліоселфі. Цей проект популяризує бібліотеки, підштовхує читачів до масового їх відвідування, хоча б тому, щоб переконатися, що працюють там високоосвічені люди, які володіють основами психології, орієнтуються в різноманітні видавничої продукції, вміють використовувати технічні засоби, є хорошими пропагандистами й організаторами.

Серед бібліотек системи популярною стала вулична акція - «*Бібліоліто*», метою якої є залучення нових читачів, популяризація роботи бібліотек, реклама нових надходжень та послуг.

Працівники Шполянської централізованої бібліотечної системи постійно працюють над формуванням у населення позитивного іміджу як бібліотек, так і бібліотекарів. Не зупиняються на досягнутому. Постійно в пошуку нового, сучасного, передового, особливо в період децентралізації та об'єднання громад.

Видавець: КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка»
18000 м. Черкаси, вул. Байди-Вишневецького, 8
Електронна адреса: ounb@library.ck.ua
Науково-методичний відділ: metod@library.ck.ua